

แผนผัง

วิชาการกฎหมายรัฐธรรมนูญ

สำนักวิชาการกฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

อ.ทศพร มุตรรัตน์

เรื่องที่ 1

พื้นฐานกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ความหมายกฎหมายรัฐธรรมนูญ

- ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย

“กฎหมายรัฐธรรมนูญ หมายถึง กฎหมายที่กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหล่านี้ต่อกันและกัน จะเห็นได้ว่า “รัฐธรรมนูญ” ตามความหมายในการกฎหมายนี้ย่อมจะกล่าวถึงเจ้าของอำนาจสูงสุด ผู้ใช้อำนาจสูงสุด การแบ่งแยกอำนาจ และความสัมพันธ์ ระหว่างอำนาจสูงสุดเหล่านี้ต่อกันและกัน”

ประเภทของรัฐธรรมนูญ

1. การแบ่งแยกตามรูปแบบหรือระบอบการปกครอง
2. การแบ่งแยกตามรูปแบบของรัฐ
3. การแบ่งแยกตามวิธีการบัญญัติ
4. การแบ่งแยกตามวิธีการแก้ไข
5. การแบ่งแยกตามกำหนดเวลาในการใช้
6. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายนิติบัญญัติ
7. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายบริหาร
8. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายตุลาการ

อำนาจการจับให้มีรัฐธรรมนูญ

หมายถึง อำนาจทางการเมืองของ
คณะบุคคลหรือบุคคลที่อยู่ในฐานะ
ออกคำสั่งให้มีรัฐธรรมนูญขึ้นได้
สำเร็จ

อำนาจการจัดให้มีรัฐธรรมนูญ

1. ประมุขของรัฐเป็นผู้จัดให้มีขึ้น
2. ผู้ก่อการปฏิวัติหรือรัฐประหารเป็นผู้จัดให้มี
3. ราชนครเป็นผู้จัดให้มี
4. ประมุขของรัฐ และราชนคร หรือ คณะบุคคล มีอำนาจร่วมกันจัดให้มีขึ้น
5. ผู้มีอำนาจจากองค์กรภายนอกในฐานะผู้มีอำนาจจัดให้มี

อำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก
รัฐอธิปไตย หรือผู้ที่มีอำนาจในการจัดให้มี
รัฐธรรมนูญ ให้พิจารณายกร่างบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญ

อำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

1. โดยบุคคลคนเดียว
2. โดยคณะบุคคล
3. โดยสภานิติบัญญัติ
4. โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ

วัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญ

- 1. รัฐธรรมนูญกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของรัฐ
ว่าเป็น “รัฐเดี่ยว” หรือ “รัฐรวม”**
- 2. รัฐธรรมนูญกำหนดรูปแบบการปกครองและ
รูปแบบรัฐบาลว่าเป็นในรูปแบบใด**
- 3. รัฐธรรมนูญกำหนดขอบเขตอำนาจรัฐ และกำหนด
หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน**

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 18

- 1.ชื่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช **2550**
- 2.วันประกาศใช้ วันที่ **24** สิงหาคม **2550**
- 3.จำนวนมาตรา **309** มาตรา
- 4.ผู้มีอำนาจจัดทำ สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) จำนวน **100** คน
- 5.รูปแบบของรัฐบาล ฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรี จำนวน **36** คน
ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา โดยมี 2 สภา ได้แก่
วุฒิสภา จำนวน **150** คน และ
สภาผู้แทนราษฎร จำนวน **500** คน

เรื่องที่ 2

หลักการแบ่งแยกอำนาจ และหลักนิติรัฐ

หลักการแบ่งแยกอำนาจ

มองเตสกีเออ ได้เขียนหนังสือชื่อว่า
“ว่าด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมาย”

(De l'esprit des lois)

เมื่อ ค.ศ. 1784

มองเตสกิเออ เห็นว่า

“ทุกประเทศต้องมีหลักเรื่องการแบ่งแยกอำนาจ ก็เพราะเป็นธรรมดาที่เมื่อ
บุคคลมีอำนาจ บุคคลมักจะใช้อำนาจเกินเลยไปเสมอๆ ฉะนั้นจึงต้องจัดให้อำนาจ
หนึ่งหยุดยั้งอำนาจอีกอำนาจหนึ่ง (**Le pouvoir arrête le pouvoir**)
บุคคลจึงจะมีเสรีภาพได้ทั้งนี้เพราะถ้าอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารอยู่ใน
มือบุคคลคนเดียวหรือเจ้าพนักงานคณะเดียวกัน บุคคลจะมีเสรีภาพเพราะเป็นที่
น่าหวั่นเกรงว่าบุคคลคนเดียว หรือเจ้าพนักงานคณะเดียว (คือสภานิติบัญญัติ)
นั้นจะออกกฎหมายกดขี่และใช้กฎหมายนั้นบังคับอย่างกดขี่ และถ้าอำนาจตุลา
การจะไม่แยกออกจากอำนาจนิติบัญญัติ ชีวิตและเสรีภาพของบุคคลจะอยู่ในมือ
ผู้ใช้อำนาจทั้งสองนี้ เพราะผู้พิพากษาเป็นผู้ออกกฎหมายด้วย และถ้าอำนาจ
ตุลาการมารวมกับอำนาจบริหารผู้พิพากษาก็จะมีอำนาจที่จะบังคับราษฎรได้เต็ม
ดั่งนั้นมองเตสกิเออจึงเห็นว่าจะต้องไม่ให้อำนาจต่างๆ นี้ขึ้นอยู่กับกันคือให้ผู้ใช้
อำนาจทั้งสามนี้เป็นอิสระจากกัน”

หลักนิติรัฐ (LEGAL STATE)

รัฐตามรัฐธรรมนูญสมัยใหม่ย่อมเป็นนิติรัฐ คือเป็นรัฐที่ยอมตนอยู่ใต้อำนาจแห่งกฎหมาย ซึ่งรัฐเป็นผู้ตราขึ้นเอง

1. ประเทศนั้นกฎหมายจะต้องอยู่เหนือสิ่งใดหมด
2. ประเทศที่เป็นนิติรัฐ ขอบเขตแห่งอำนาจของรัฐย่อมให้กำหนดไว้แน่นอน (การแบ่งแยกอำนาจ)
3. ประเทศที่เป็นนิติรัฐ ผู้พิพากษาจะต้องมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดี โดยจะต้องมีหลักประกันอันนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ

(ศ.ดร.หยุด แสงอุทัย, รัฐธรรมนูญทั่วไป)

เรื่องที่ 3

การเลือกตั้ง และพรรคการเมือง

“การเลือกตั้ง” ในทางการเมือง หมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งจาก บุคคลหลายๆ บุคคล หรือเลือกบัญชีรายชื่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากหลายๆบัญชี เพื่อเป็นตัวแทนของเราไปทำหน้าที่ทางการเมือง

การเลือกตั้งมีอยู่ 3 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งทั่วไป
2. การเลือกตั้งซ่อม
3. การเลือกตั้งซ้ำ

ระบบการเลือกตั้งมี 2 ระบบ คือ

- 1. การเลือกตั้งโดยตรง**
- 2. การเลือกตั้งโดยอ้อม**

ลักษณะของการเลือกตั้งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- 1. การเลือกตั้งแบบรวมเขต**
- 2. การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต**

วิธีการนับคะแนนเสียง มี 2 วิธี คือ

1. การนับคะแนนเสียงข้างมาก

1.1 ธรรมดา

1.2 เด็ดขาด

2. การนับคะแนนเสียงตามสัดส่วน

รัฐสภา (นิติบัญญัติ)

รัฐธรรมนูญ 2550

ส.ส. (ม.93)

วาระละ **4** ปี (ม.104)

คุณสมบัติ (ม.101)

- สัญชาติไทยโดยการเกิด
- อายุไม่ต่ำกว่า **25** ปี
- เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
- อื่น ๆ

ส.ว. (ม.111)

วาระละ **6** ปี (ม.117)

คุณสมบัติ (ม.115)

- สัญชาติไทยโดยการเกิด
- อายุไม่ต่ำกว่า **40** ปี
- สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี
- อื่น ๆ

คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. สัญชาติไทย โดยการเกิดหรือแปลงสัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันที่ 1 ม.ค. ของปีที่มาการเลือกตั้ง
3. มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน
4. ไม่เป็นผู้วิกลจริต หุนหวนก ตาบอดทั้งสองข้าง
5. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช
6. ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง
7. ไม่เป็นผู้ถูกกักขังตามอำนาจของศาลหรือของเจ้าพนักงาน

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(ม.229 - 241)

- กกต. จำนวน **5** คน
- วาระ **7** ปี

คุณสมบัติ (ม. 230)

- สัญชาติไทย
- อายุ 40 ปี
- จบปริญญาตรี และคุณสมบัติอื่นๆ

ความหมายของพรรคการเมือง

ดร.หยุด แสงอุทัย

“พรรคการเมือง คือ คณะบุคคลซึ่งรวมกันเพราะ
มีความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
ในแนวทางใหญ่ตรงกัน และมีความมุ่งหมายที่จะ
เป็นรัฐบาลอำนาจการปกครองตามความคิดเห็น
นั้นๆ”

ลักษณะสำคัญของพรรคการเมือง

- 1. จะต้องมีความคิดเห็นและมีการจัดสรรเป็นองค์กร**
- 2. จะต้องมีความคิดเห็นในนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในแนวทางใหญ่ตรงกัน**
- 3. จะต้องมีความมุ่งหมายที่จะคัดเลือกบุคคลเข้า สัมภาษณ์เลือกตั้ง**

บทบาทของพรรคการเมือง

1. ทำให้ทราบถึงเจตจำนงส่วนรวมของประชาชน
2. พรรคการเมืองมีบทบาทในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และควบคุมผู้ได้รับการเลือกตั้ง
3. พรรคการเมืองให้การศึกษาในด้านการเมือง และให้ข่าวสารแก่ประชาชน

รูปแบบของพรรคการเมือง

1. ระบบพรรคเดียว
2. ระบบสองพรรคที่แท้จริง
3. ระบบสองพรรคอย่างไม่สมบูรณ์แบบ
4. ระบบหลายพรรคแต่มีพรรคใหญ่เพียงพรรคเดียว
5. ระบบหลายพรรค และไม่มีพรรคใดที่ได้รับเสียง
สนับสนุนถึง **35%** ของเสียงทั้งหมด

การขอจัดตั้งพรรคการเมือง

- ตาม พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. 2550

- 1. เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทย โดยการเกิด หรือได้สัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี**
- 2. อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์**
- 3. มีจำนวนตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป**
- 4. ไม่มีลักษณะต้องห้ามการใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ**

องค์ประกอบของพรรคการเมือง

1. ชื่อ และ ชื่อย่อพรรคการเมือง
2. ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
3. นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง
4. คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ประกอบด้วย
 - หัวหน้าพรรค
 - รองหัวหน้าพรรค
 - เลขานุการพรรค
 - รองเลขานุการพรรค
 - เภรัณญิกพรรค
 - นายทะเบียนสมาชิกพรรค
 - โฆษกพรรค
 - กรรมการบริหารอื่นๆหัวหน้าพรรคต้องยื่นจดแจ้งจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน
(นายทะเบียน คือ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง)

คุณสมบัติของกรรมการบริหารพรรคการเมือง

- ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- อายุต้องไม่ต่ำกว่า **18** ปีบริบูรณ์
- ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา **102**
ของรัฐธรรมนูญ

คุณสมบัติของสมาชิกพรรคการเมือง

1. ต้องเป็นบุคคลธรรมดา
2. เป็นผู้มิสัญชาติไทย
3. อายุไม่ต่ำกว่า **18** ปีบริบูรณ์
4. ไม่มีลักษณะต้องห้ามการใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ
5. ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น

- พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจด
แจ้งการจัดตั้งแล้ว มีฐานะเป็น

“นิติบุคคล”

เรื่องที่ 4

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญไทย

- ฉบับที่ 1** พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475
- ฉบับที่ 2** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475
- ฉบับที่ 3** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489
- ฉบับที่ 4** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490
- ฉบับที่ 5** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492
- ฉบับที่ 6** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495
- ฉบับที่ 7** ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2502
- ฉบับที่ 8** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511
- ฉบับที่ 9** ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515

- ฉบับที่ 10** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517
- ฉบับที่ 11** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519
- ฉบับที่ 12** ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520
- ฉบับที่ 13** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521
- ฉบับที่ 14** ธรรมนูญปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534
- ฉบับที่ 15** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534
- ฉบับที่ 16** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- ฉบับที่ 17** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช 2549
- ฉบับที่ 18** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 18

1. ชื่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
2. วันประกาศใช้ วันที่ 24 สิงหาคม 2550
3. จำนวนมาตรา 309 มาตรา
4. ผู้มีอำนาจจัดทำ สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) จำนวน 100 คน
5. รูปแบบของรัฐบาล ฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรี จำนวน 36 คน
ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา โดยมี 2 สภา ได้แก่
 - สภาผู้แทนราษฎร จำนวน 500 คน และ
 - วุฒิสภา จำนวน 150 คน

เรื่องที่ 5

พระมหากษัตริย์

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

พระมหากษัตริย์

ไม่มีรัชทายาท

มีรัชทายาท

(ม.23)

องคมนตรีเลือก

- เลือกชิดาก็ได้

(ม.23)

รัฐสภาเห็นชอบ

เรื่องที่ 6

หน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ

หน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา)

ตราพระราชบัญญัติ

(พรบ.)

ตรวจสอบฝ่ายบริหาร

การตั้งกระทู้ถาม

(ม.156-157)

การเปิดอภิปราย

พระราชบัญญัติ

พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญ
(ม.138-141)

พรบ. (ธรรมดา)

พรบ.ทั่วไป
(ม.142)

พรบ.เกี่ยวกับการเงิน
(ม.143)

ขั้นตอนการตราพระราชบัญญัติ

1. การเสนอร่างพระราชบัญญัติ (ม.142)

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

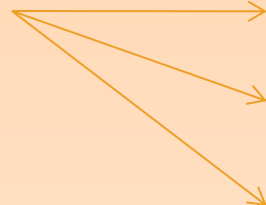
ขั้นรับหลักการหรือไม่รับหลักการ

ขั้นพิจารณาเรียงมาตรา

ขั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

3. วุฒิสภา

ขั้นรับหลักการหรือไม่รับหลักการ

ขั้นพิจารณาเรียงมาตรา

ขั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

4. พระมหากษัตริย์ ลงพระปรมาภิไธย

(ม.150-151)

5. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้เป็นกฎหมายได้

ขั้นตอนในสภาผู้แทนราษฎร

- 1. ขั้นรับหลักการหรือไม่รับหลักการ**
- 2. ขั้นพิจารณาเรียงมาตรา**
- 3. ขั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ**

ขั้นตอนในวุฒิสภา

- 1. ขั้นรับหลักการหรือไม่รับหลักการ**
- 2. ขั้นพิจารณาเรียงมาตรา**
- 3. ขั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ**

การอภิปรายในสภา

แบบลงมติ

แบบไม่ลงมติ

ไม่ไว้วางใจนายกฯ

(ม.158)

ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี

(ม.159)

โดยวุฒิสภา

(ม.161)

โดยคณะรัฐมนตรี

(ม.179)

การอภิปรายไม่ไว้วางใจ

นายกรัฐมนตรี (ม.158)

รัฐมนตรี (ม.159)

ส.ส. 1 ใน 5

ส.ส. 1 ใน 6

สภาผู้แทนราษฎร

ร่ำรวยผิดปกติ

ทุจริตต่อหน้าที่

จงใจฝ่าฝืนกม.

ยื่นถอดถอน

ต่อวุฒิสภา

ส.ส. 1 ใน 4

(ม.271)

อภิปรายตามข้อกล่าวหา

ลงมติถอดถอน

มากกว่ากึ่งหนึ่งของ ส.ส.ทั้งหมด

ต้องออกจากตำแหน่ง

ไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของ ส.ส.ทั้งหมด

ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

การถอดถอนนักรการเมืองออกจากตำแหน่ง

ผู้ที่อาจถูกยื่นขอถอดถอน(ม.270)

ผู้มีสิทธิยื่นขอถอดถอน (ม.271)

ประชาชนวุฒิสภา (ม.272)

ปปช.(ม.272)

ลงมติขอกล่าวหาไม่มีมูล

ลงมติขอกล่าวหาที่มีมูล

ขอกล่าวหาตกไป

วุฒิสภา

อัยการสูงสุด

ลงมติถอดถอน **3** ใน **5**
(ม.274)

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
นักรการเมือง

การดำเนินคดีอาญานักการเมือง

ผู้ที่อาจถูกดำเนินคดี (ม.275)

อัยการสูงสุด ยื่นฟ้อง (ม.276)

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
องค์คณะ 9 คน (ม.219 ว.4)

พิจารณาคดีแบบระบบไต่สวน (ม.277)

คำพิพากษาใช้เสียงข้างมาก (ม.278)

อุทธรณ์คำพิพากษาได้ภายใน 30 วัน
ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (ม.278)

เรื่องที่ 7

ระบบศาลตามรัฐธรรมนูญ

ตุลาการ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

ศาลรัฐธรรมนูญ
(ม.204 - ม.217)

- 9 คน (ม.204)
 - วาระละ 9 ปี (ม.208)
 - คุณสมบัติ (ม.205)
1. สัญชาติไทยโดยการเกิด
 2. อายุ 45 ปี
 3. อื่น ๆ

ศาลยุติธรรม
(ม.218 - ม.222)

- คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม(ม.221)
 - ประธาน 1 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิศาลยุติธรรม 12 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คนจากวุฒิสภา
- รวม 15 คน

ศาลปกครอง
(ม.223 - ม.227)

- คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ม.226)
 - ประธาน 1 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิในศาลปกครอง 9 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คนจากวุฒิสภา
 - ผู้ทรงคุณวุฒิจากรัฐมนตรี 1 คน
- รวม 13 คน

ศาลทหาร
(ม.228)

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ
(ม.275 - ม.278)

- 9 คน (ม.219)
- ถือสำนวน ปปช. เป็นหลัก
- พิจารณาถือเสียงข้างมาก

เรื่องที่ 8

องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

องค์กรต่างๆ ในรัฐธรรมนูญ 2550

- 1) องคมนตรี **19** คน (ม.12 - 25)
- 2) คณะกรรมการการเลือกตั้ง มี **5** คน วาระ **7** ปี (ม.229 - 241)
 - คุณสมบัติ(ม. 230) - สัญชาติไทย
 - อายุ 40 ปี
 - จบปริญญาตรี และคุณสมบัติอื่นๆ
- 3) ผู้ตรวจการแผ่นดิน มี **3** คน วาระ **6** ปี (ม.242 - 245)
- 4) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มี **9** คน วาระ **9** ปี (ม.246 - 251)
- 5) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มี **7** คน วาระ **6** ปี (ม.252 - 254)
- 6) อัยการ (ม.255)
- 7) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มี **7** คน วาระ **6** ปี (ม.256 - 257)
- 8) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **99** คน (ม. 258)

เรื่องที่ 9

การตรวจสอบทรัพย์สิน

การตรวจสอบทรัพย์สิน

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในมาตรา 259 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ได้มอบหมาย ให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ต่อ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับหรือพ้นจากตำแหน่ง โดยบัญชีทรัพย์สินของ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. และ ส.ว. ต้องมีการเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ โดยเร็วภายใน 30 วันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีดังกล่าว

ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน แสดงรายการ ทรัพย์สินอันเป็นเท็จ หรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงอันต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่ง และให้ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ซึ่ง เมื่อศาลมีคำวินิจฉัยแล้ว ผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรง ตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลา 5 ปี

ผู้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา 259

- (1) นายกรัฐมนตรี
- (2) รัฐมนตรี
- (3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (4) สมาชิกวุฒิสภา
- (5) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (6) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

หมายเหตุ ยื่นรวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ระยะเวลาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ระยะเวลาที่ **1** - ภายใน **30** วันเมื่อเข้ารับ

ตำแหน่ง

ระยะเวลาที่ **2** - ภายใน **30** วันเมื่อพ้นรับ

ตำแหน่ง

ระยะเวลาที่ **3** - ภายใน **30** วัน นับแต่พ้นจาก

ตำแหน่งมาแล้วครบ **1** ปี

เรื่องที่ 10

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ม.291)

1. ครม.	2. ส.ส.
(1ใน5 ของส.ส.) | 3. ส.ส.และส.ว.
(1ใน5ของทั้งหมด) | 4. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
(50,000คน) |
|----------------|----------------------------------|---|--|

รัฐสภา (ประชุมเต็มสภา **650** คน)

วาระที่ **1** รับหลักการหรือไม่รับหลักการ (ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง)

วาระที่ **2** พิจารณาเรียงมาตรา

วาระที่ **3** ลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ (มากกว่ากึ่งหนึ่ง)

พระมหากษัตริย์ ลงพระปรมาภิไธย (ม.150-151)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้เป็นกฎหมายได้